

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM
MoBi

Het Koninklijk Technisch Atheneum MoBi maakt deel uit van
de scholengroep Panta Rhei van het Gemeenschapsonderwijs.

De school is in de stad, in de regio en ver daarbuiten, vooral bekend als
“De Nijverheidsschool ” of als **“De Lindenlei ”**.

De school is de oudste technische school van Vlaanderen.

Voor het ontstaan van de school moeten we terugkeren naar de periode vóór de
onafhankelijkheid van België.

In het begin van de 19 de eeuw organiseerden de Gentse siertelers hun eerste bloemensalons.
Hun zoektocht naar locaties in de buurt van de Coupure bracht hen o.a. naar **het Casino** .

Hoe de histories van beide locaties samenvloeien te Gent wordt in deze
brochure uiteengezet.

Hun geschiedenis is voortdurend verweven met deze van de stad en haar inwoners, haar
socio-economische situatie en de politieke antwoorden die men daarop gaf op lokaal, maar
evenzeer op nationaal en op federaal vlak.

De prehistorie

In 1434 vestigden kloosterzusters uit “*de vergadering der zusters van Siön by Oudenaerde te Gent*” zich aan de *L indelei*”. Ze kregen “*een clyn huyzeken*” om er te wonen.

In 1454 verwierven ze het als eigendom om er een klooster uit te bouwen. In 1462 werd het
“*huys*” herbouwd, er werd een kerk opgetrokken die in 1482 in gebruik werd genomen.

Het klooster breidde uit en in 1545 werd er een school opgericht “*ter opvoeding van jonge dochters*” , meisjes van welgestelden.

Hoewel de “*Lindenlei*” een plaats was die uitermate geschikt was voor het laden en lossen
van schepen en voor allerhande nevenactiviteiten van de scheepvaart, werden al deze
activiteiten er verboden. Een opschrift werd gebeiteld op een steen en deze werd in de muur
van het klooster ingemetseld : “*Men verbiedt van Heere en Weth weghe dat gheene
schipmaeckers, saeghers nochte andere wercklieden hem en vervoorderen alhier lancx de
riviere alsoo verre als ‘t clooster strect te saghen, te cloppen ofte eenighe schepen te*

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

temmeren of vermaecken, nocte oock eenigh calck te lossen, t'elckens op de boete van vyf schellinghen grooten, die sy promptelyck sullen moeten betalen op peyne van daer vooren by officier personelyck gheexecuteert ende buiten werck ghestelt te mogen worden... , 1633”.

Tijdens het bewind van Jozef II moest het klooster verdwijnen (1783). Vanaf toen werden de gebouwen gedeeltelijk verhuurd of verbouwd.

In een gedeelte van deze gebouwen, langs het St. Agneetenstraatje, werd er sinds 1 april 1854 “*het stads Werkhuis van Liefdadigheid*” ondergebracht om aan de behoeftigen werk te verschaffen en zodoende de bedelarij uit te roeien.

“Werklieden van beide geslachten en van allen ouderdom mogen er gaen werken, wanneer zy elders geen werk hebben en mogen het verlaten, zoodra zy betere middelen van bestaen vinden. Elk wordt er volgens vermogen werkzaam gehouden.

Het werk bestaat er meest in het spinnen van garen en het weven van paklynwaad; de personen nochtans die tot het ambacht der kleermakers, schoenmakers of timmerlieden behooren, of naeister of kantwerksters zyn, verrigten er een zoodanig werk; eenige vrouwlieden worden er ook tot schuren, kuisschen, enz. gehouden.”

Het initiatief werkte met verlies, de stad Gent gaf toelagen.

Voor de inrichting van het “*Werkhuis der Liefdadigheid*” werd een belasting ingevoerd. Er waren dan nog vrijwillige giften. Het “*gesticht*” werd bestuurd door een commissie van 15 leden die door de Stad Gent werden benoemd.

Ondertussen werd op 10 oktober 1808 te Gent een nieuwe vereniging opgericht om de aandacht te vestigen op de Gentse bloemen- en sierteelt en de landbouw die in het gebied van de Coupure een “bloeiend” bestaan had: de “Maatschappij voor Landbouw en Kruidkunde”. Op 3 november van datzelfde jaar werden de statuten van de vereniging bekrachtigd.

Enkele maanden later, op 6 februari 1809 hield de maatschappij haar eerste bloemententoonstelling in een herberg aan de Coupure: “Au Jardin de Frascati”.

Deze expositie van een vijftigtal planten op een oppervlakte van 48 m² was de voorloper van de vijfjaarlijkse wereldvermaarde “Gentse Floraliën”.

De Maatschappij richtte jaarlijks twee bloemensalons in en moest daarvoor telkens op zoek gaan naar grotere locaties, o.a. de Veeartsenijschool, de Aula van de Gentse Universiteit en de Pacificatiezaal van het Gentse stadhuis.

De Coupure was een land- en tuinbouwgebied en “de promenade” langs het water was een geliefkoosde wandelplaats voor de Gentenaars.

In 1815 verleende Koning Willem I der Nederlanden (1815-1830) de Maatschappij de ‘koninklijke’ titel en schonk haar een wapenschild.

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM
MoBi

De 33 ste Gentse Floraliën werden in 2005 gehouden in de hallen van Flanders Expo over een oppervlakte van 42 448 m².

Er werkten 120 Vlaamse siertelers aan het project.

De “Promenade” langs de Coupure werd vervangen door een wandelpad met een lengte van 1927 meter, er werd 10 000 m² rolgazon gebruikt en men voerde 2500 vrachtwagens teelaarde aan.

Het landschap werd met behulp van hoogtechnologische apparatuur gerealiseerd.

Op technisch vlak werden grote inspanningen geleverd: er werden

Energiezuinige lampen gebruikt, maar de lichtsterkte boven de planten was vijf maal sterker dan tijdens gewone beurzen en er werd gezorgd voor een koelinstallatie die het fonteinwater onder 20°C hield om geen enkel gezondheidsrisico te nemen.

We onderstrepen het belang van de techniek en de behoefte aan technisch geschoold personeel bij de realisatie van dergelijke grootschalige projecten.

De geschiedenis van het Koninklijk Technisch

Atheneum 1 Gent.

De **School voor Kunsten en Ambachten** te Gent werd gesticht bij decreet van

13 mei 1825. Dit gebeurde onder het Hollandse Bewind (1815-1830).

Willem I der Nederlanden voerde een onderwijsbeleid dat gericht was op expansie: het eerste centrum voor beroepsopleiding te Gent was een aanvulling

Van de door de vorst in 1817 opgerichte Gentse universiteit: bij iedere Rijksuniversiteit zou een meer praktisch georiënteerde school komen.

Dat Gent nood had aan een onmiddellijke industrieel gericht onderwijs zal niemand verwonderen. Hier naderen we de oorsprong van de eerste technische school van België en deze vroegste geschiedenis ligt op het staatsterrein, hoewel vermengd met stedelijke zorg en provinciale medewerking.

Toen Willem I te Gent, in 1826 een “School voor Kunsten en Ambachten” in het leven riep, was de grote industriestad de vorst zeer dankbaar voor zijn “vaderlijk voornemen om eene school van kunsten en ambachten op te richten en ... bij deze gelegenheid , een welwillend oog op deze stad te laten vallen”.

Als gevolg van een KB uit 1825 dat bepaalde dat iedere universiteit een cursus scheikunde en toegepaste mechanica moest openen, werd een industriële school opgericht onder impuls van **burgemeester Van Crombrughe**.

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

*(“Het gebouw ter rechterhand is stads Rykschool, dat ter linkerzyde dient tot het geven der lessen in de Natuer- en Scheikunde van de **Nijverheidsschool** ”)*

De bloeiende en groeiende industrie kon echter niet lang vrede nemen met de twee cursussen werktuigkunde en scheikunde. Van de noodzakelijkheid ook cursussen in te richten voor arbeiders, kon de regering echter nog niet worden overtuigd, hoewel al in 1825 een interessant project werd neergelegd.

In 1833 wordt de school overgenomen door het Stadsbestuur van Gent om er **een van de twee Nijverheidsscholen van België** te worden (Gent en Luik).

De school werd toen gereorganiseerd onder leiding van de curatoren van de Universiteit en door twee industriëlen.

Het taalgebruik vestigde een sociaal onderscheid in de schoolbevolking: de Franstalige daglessen werden gevolgd door de zonen van nijveraars en van fabrieksdirecteuren na hun middelbare studies. De Nederlandstalige lessen werden door meestergasten en werklieden gevolgd.

Het onderwijzende personeel werd benoemd door de Minister van Onderwijs.

Van begin af aan was de Nijverheidsschool een staatsinrichting met een speciale bestuurscommissie die, in 1860, geheel door de regering werd aangesteld.

De Nijverheidsschool kende na de depressie van de jaren '30 een verrassende bloei en opgang. Een schoolverslag van 1854 -1855 sloeg zo sterk in bij de gouverneur van de provincie en bij de minister van binnenlandse zaken dat bepaalde passages ervan werden gepubliceerd in de “Moniteur” van 1855.

Hierdoor werd aan heel het land en aan heel de onderwijswereld bekend gemaakt dat de **Gentse nijverheid nieuwe bedrijven dankte aan oud-leerlingen van de school en dat oud-leerlingen belangrijke bedrijven en werken, vooral van constructie en machinebouw leidden in binnen- en buitenland.**

Dat de afgestudeerden vlug een goede betrekking verwierven in de Gentse bedrijven, werd tientallen keren onderstreept in verschillende rapporten.

In 1843 was er in de Nijverheidsschool te Gent al een laboratorium, een bibliotheek, een auditorium en een zaal voor verzamelingen aangelegd.

Dit snel ontgroeien aan de kinderschoenen in de jaren '40 hing nochtans samen met een economische crisis die tussen 1845 en 1847 een dieptepunt bereikte, vooral op het platteland. Het handwerk verloor er definitief het pleit tegen de machines.

De Nijverheidsschool vocht voor technische vernieuwing en ruimere werkverschaffing.

In 1858 durfde de jonge school het aan een tentoonstelling te organiseren op het Gentse stadhuis.

In 1857 werd **Stadsarchitect Pauli** belast met de opdracht een nieuw gebouw te ontwerpen.

Het met de hand ingekleurde ontwerpplan is bijzonder fraai en wordt bewaard in het stadsarchief.

Het oprichten van een groot schoolgebouw met verdieping liet de regering, in gemeen overleg met het stadsbestuur, in 1860 toe **de Nijverheidsschool te versmelten met de Bijzondere school voor Industrieel Teken en Weefkunde**. De werken waren in 1859 beëindigd.

In 1876 waren er een motorenzaal, een leeszaal, een tweede auditorium en een weefatelier bijgekomen.

Omstreeks 1890 waren de uitbreidingswerkzaamheden aan de machinezaal en de bouw van een amfitheater voltooid. **Stadsarchitect Van Rysselberghe** stond in voor de plannen.

Omstreeks 1900 werd een volledig nieuwe vleugel door dezelfde architect toegevoegd.

De aanpalende meisjesschool uit 1864, de laatste opdracht van architect Pauli als stadsarchitect, werd in 1912 bij de Nijverheidsschool gevoegd.

Het bestaan van deze meisjesschool wordt ons in herinnering gebracht door de nog steeds **bestaande frontonsteen** die te zien is aan de gevel van de Nijverheidsschool.

Er werd aan de provinciegouverneurs via omzendbrieven aangeraden voor de bouw van de scholen dezelfde stijl te gebruiken, naar Engels voorbeeld. De architecten hielden zich aan de normen die hen waren opgelegd.

De uitbouw van de school

In het stichtingsdecreet van 13 mei 1825 staat de doelstelling van de Nijverheidsschool: “*Aan de werkman een wetenschappelijk onderwijs geven dat hij in de werkplaats niet kan verkrijgen, ... hem aldus trapsgewijze aan de dwingelandij van de sleur onttrekken, de economische waarde van zijn arbeid verhogen...*”

In 1836 wordt er ook een voorbereidende afdeling opgericht. Deze opleiding duurt twee of drie jaar. De studieduur aan de Nijverheidsschool zelf bedraagt twee jaar, later drie jaar.

De nood aan een degelijk nijverheids onderwijs komt voort uit de **bloeiende textielnijverheid** die behoefte had aan machinetekenaars.

De leergangen werden gesplitst in **Nederlandstalige en Franstalige cursussen**. **Deze dubbele structuur werd in Gent geheel de 19de eeuw door behouden**. O.a. meestergasten, ambachtslieden, arbeiders en onderwijzend personeel volgden de eerste cursus; de Franstalige

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

cursus werd gevolgd door zonen van fabrikanten, kaderpersoneel en directeurs van fabrieken en werkhuizen.

Om tegemoet te komen aan de eisen van de textielnijverheid die steeds meer gemechaniseerd wordt, richt het Gentse Stadsbestuur een **“Speciale school voor Nijverheidsteken en Weefkunde”** op **“naar het voorbeeld van Lyon en Mulhouse” (1849)**. De lessen kunnen maar beginnen in 1854 door een gebrek aan leraars weefkunde.

In 1860 wordt deze school met de in 1825 gestichte School voor Kunsten en Ambachten versmolten. Het geheel krijgt de officiële naam “NIJVERHEIDSSCHOOL”, ook nog “INDUS” genoemd.

Tussen 1895 en de eerste wereldoorlog kent de Nijverheidsschool een merkwaardige ontplooiing en verovert stormenderhand de titel van **“Hogere Nijverheidsschool”** voor de daglessen.

Het hechten, door de regering van de Gemeentelijke Handelsschool aan de Nijverheidsschool, in 1898 is daar niet vreemd aan.

Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog vormden de Nijverheidsschool en de Hogere Nijverheidsschool dan ook een goed geordend geheel bestaande uit:

- een **Lagere Nijverheidsschool**, d.i. het geheel van vijf voorbereidende

Afdelingen bij de Nijverheidsschool en in verschillende stadsscholen van Gent

Ingericht,

- een **Nijverheidsschool die avond- en zondagslessen middelbaar technisch**

Onderwijs verschafte. Zij leverde regelmatig getuigschriften af

meestergast in de weef-, spin-, verf- en appreteerkunde, van stokermachinist,

Elektricien, handelsbediende, tekenaar voor werktuig- en bouwkunde,

- **de Hogere Nijverheidsschool** . Het doel van deze daglessen is duidelijk

Omschreven in de “Verordeningen” van 1914: *“Het onderwijs in de*

Hogere Nijverheidsschool gegeven heeft voornamelijk tot doel het vormen

Van nijverheidshoofden, bureauoversten voor de nijverheidstakken en

tekenaars voor geweeffsels” .

Het onderwijs omvatte theoretische en praktische leergangen en was in zeven afdelingen verdeeld waarvoor een bijzonder bekwaamheidsdiploma bestond: de handelsafdeling, de weefafdeling, de spinafdeling, de verf- en appreteerafdeling, de afdeling voor scheikundige nijverheidstakken, de afdeling van de mechanische nijverheidstakken en de afdeling van tekenen voor geweeffels. Dit hogere leerplan omvatte drie of vier jaar studie.

De “INDUS” of de “NIJVERHEIDSSCHOOL” wordt in geheel Oost-Vlaanderen een vast begrip. Dit is sindsdien zo gebleven.

Knelpunten van het nijverheidsonderwijs in de 19 de eeuw.

In alle scholen was het leerlingenverlies in de loop van het schooljaar groot, vooral tijdens de zomermaanden.

Bovendien waren er nog lange werkdagen van 10 uren per dag zodat avond- en/of weekendonderwijs volgen, veel inspanning vergde.

Het aantal uitgereikte getuigschriften bleef erg laag: slechts 3,5 % van het totale aantal ingeschreven leerlingen in het schooljaar 1883-1884 behaalde een getuigschrift.

Het voornaamste probleem was de heterogene schoolbevolking: de verschillen in leeftijd, beroep, ontwikkeling en motivatie van de leerlingen had een remmend effect op de resultaten.

Het beroepsonderwijs was toegankelijk voor meisjes en jongens, het nijverheidsonderwijs was alleen toegankelijk voor jongens.

Er was een uitzondering: in 1863 werd te Gent, in de Nijverheidsschool, een cursus tekenen ingericht voor meisjes. In 1882-1883 werd een cursus elektriciteit ingericht waar meisjes werden toegelaten “bij wijze van proef”. Deze cursussen werden overdag gegeven omdat het avondonderwijs voor meisjes bij Ministerieel Besluit verboden was.

Er was een te grote regionale verscheidenheid ten gevolge van de te nauwe aansluiting met de plaatselijke bedrijfswereld: het niveau van het technisch onderwijs bleef vrij laag.

Het handels- en taalonderwijs (einde 19 de eeuw - begin 20 ste eeuw)

Door de industriële expansie wordt de behoefte aan het drijven van handel met het buitenland een noodzaak en vice versa. Daarom was er een degelijk handelsonderwijs nodig en er was vraag naar het aanleren van vreemde talen.

Sinds 1884 werd er handelsonderwijs gegeven op secundair niveau. De handelsscholen geven dagonderwijs, de nijverheidsscholen avondonderwijs.

In 1894 begint de Gentse onderwijzer Jan Wannijn, die leraar vreemde talen was aan de Nijverheidsschool te Gent, een eigen talenschool: het “Commercial and Polyglot Institute” beter bekend onder de naam “English Club”.

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

De handelsschool die door het Gentse stadsbestuur in 1895 was ingericht in de Onderstraat om technisch onderwijs te verschaffen aan leerlingen die er kwamen na vierdegraadsklassen of na onvolledig middelbaar onderwijs, werd in 1898 door de regering aan de Nijverheidsschool gehecht. Dit is het ontstaan van de Handelsschool.

Vóór wereldoorlog I gaan de nijverheidsscholen cursussen boekhouden en talen inrichten. In scholen met een volledige handelsafdeling wordt ook steno- en dactylografie onderwezen.

Het technisch onderwijs tijdens en na de eerste wereldoorlog.

Een aantal scholen moet sluiten wegens een gebrek aan leerkrachten en aan logistieke middelen.

De jongens die aan de verplichte tewerkstelling in Duitsland willen ontsnappen, laten zich inschrijven in de scholen die nog geopend zijn. De meisjesscholen worden ingeschakeld in hulpacties.

De balans van de eerste grote oorlog was dramatisch.

De oorlog had zeer veel slachtoffers gemaakt, zowel soldaten als burgers.

Het geboortecijfer was gedaald, er was de griep epidemie van 1918 die zijn tol eiste. De materiële schade was groot: gebouwen waren vernield of beschadigd, de landbouwgrond was onbruikbaar door de overstromingen en door verloren obussen. Er waren 14 000 bruggen opgeblazen, het spoorwegnet was onbruikbaar.

In de naoorlogse periode van de jaren '20 werd de Hogere Nijverheidsschool meegesleurd in de ontwikkeling van de industrie. Oude nijverheden verdwenen of moesten worden aangepast, nieuwe werden geboren. Productiemethoden en handelsorganisaties ondergingen diepgaande wijzigingen, de toegepaste wetenschappen verbaasden iedereen.

In een dergelijk snel evoluerende maatschappij hield niets stand.

Men beklagde zich voor het eerst over een gebrek aan algemene vorming en aan een volslagen gebrek aan coördinatie tussen de verschillende graden van het technisch onderwijs en tussen de leervakken aan de school zelf.

Er groeide een plan van algemene indeling en coördinatie der technische studiën te Gent: aan de basis, een lager vakonderwijs (1 ste graad) los te maken van de eigenlijke vakschool, de nijverheidsschool met technische studiën van de middelbare graad en een hogere nijverheidsschool voor hoger technisch onderwijs voor de studenten die meestal als nieuwelingen op een technische school belandden na een tamelijk gevorderd algemeen onderwijs.

In de jaren '30 ontstaan nog nieuwe afdelingen in de avond- en zondagslessen, namelijk voor radio-elektricisten en werkplaatstechnicus.

Een door de Gentse textielindustriëlen zeer gewaardeerd laboratorium voor onderzoek en conditionering van de textielvezels werd ingericht.

De verschrikkelijke economische crisis begon in 1929 in het welvarende België.

Koning Albert I bezoekt de Hogere Technische Instituten om zich te vergewissen of deze wel konden meegaan in de snelle evolutie van de fabriekstechniek.

Z.K.H. bezoekt onze Nijverheidsschool op 17 februari 1929 vergezeld van de Minister van Arbeid onder wiens bevoegdheid het technisch onderwijs toen nog viel.

De economische depressie met de zeer grote werkloosheid en de zeer grote bezorgdheid van de koning om de sociaal-economische ontwikkeling van België, dwongen de regering eindelijk om gedaan te maken met de stiefmoederlijke behandeling van het vak- en nijverheidsonderwijs.

Bij KB van 20 december 1932 werd het technisch onderwijs verbonden aan het Ministerie van Openbaar Onderwijs en een Dienst voor het Technisch Onderwijs moest zorgen voor de coördinatie met andere ministeriële departementen die nog een bepaald recht van tussenkomst hielden.

Dit omvangrijk organisatorisch werk vond in 1934 zijn uitdrukking in een nog meer omvangrijke **“Code van het Technisch Onderwijs”** (846 blz.).

Daarin komt een lijst van alle erkende scholen voor waarin de Nijverheidsschool te Gent een plaats krijgt tussen de 19 hogere technische scholen, tussen de handelsscholen van middelbare graad en tussen de lagere en middelbare nijverheidsscholen.

In het jaar 1937, in aanwezigheid van Z.K.H. Leopold III, werd onderstreept :

“Deze school heeft vele en bekwame technische ingenieurs gevormd die in talrijke bedrijven van het binnen- en buitenland ingenieurs van fabricatie zijn geworden en daarnaast nog zoveel handelsbedienden, kundige vaklui en meestersgasten.”

Verder in de dertiger jaren zien we nog het inrichten van nieuwe leergangen, aangepast aan de technische eisen van het ogenblik, o.a. radio-elektriciteit.

Er werd een geleidelijke vernederlandsing van heel het dag- en avondonderwijs ingevoerd.

Het technisch onderwijs tijdens de tweede wereldoorlog.

Op 10 mei 1940 draagt het Belgische parlement de bevoegdheid over aan een Commissie van Secretarissen-generaal. Voor onderwijs is dat Nyns (van 16/05/1940 tot 01/09/1944).

Het parlement kan niet meer bijeengeroepen worden, de koning is in ballingschap en de ministers vertrekken naar Groot-Brittannië.

Bij de inval van het Duitse leger worden de leerlingen naar huis gestuurd.

In de periode van de korte strijd sterft een aantal leerkrachten, een ander deel vlucht, meestal naar Engeland. Sommige scholen worden erg beschadigd, lokalen worden opgevoerd.

Na de overgave van het Belgisch leger herneemt het dagelijks leven, maar tijdens de bezetting begint de nazificatie.

De handboeken die in het officieel onderwijs worden gebruikt, worden door een commissie onderzocht op anti-Duitse gegevens. Het waren vooral de taal-, lees- en geschiedenisboeken die onder deze censuur vielen. Alle leerboeken waarvan de auteurs joods of afstammelingen van joodse mensen waren, werden eveneens op de index geplaatst. Dat betekende dat deze boeken in de scholen niet meer mochten worden gebruikt. Er was toezicht over de uitvoering van deze maatregel. Ook de universiteiten ontsnapten niet aan deze reglementen.

De handboeken van het vrij onderwijs werden niet aan deze controle onderworpen. Kardinaal Van Roey belooft de bezetter dat de vrije instellingen op eigen initiatief de leerboeken aan een controle zullen onderwerpen. De censuurcommissie werkt hier slechts adviserend en het is secretaris-generaal Nyns die dat advies moet bekrachtigen.

De technische handboeken werden grotendeels gespaard, alhoewel ...

Het leerboek scheikunde van dr. Biltris werd geschrapt omdat het boek melding maakt van het gebruik van gifgassen door het Duitse leger tijdens wereldoorlog.

De leraars werden "geadviseerd" de idealen van de Nieuwe Orde over te brengen. Er werden vele nieuwe leerkrachten aangesteld.

Door het tekort aan brandstof moesten vele scholen sluiten, vooral tijdens de zeer koude winter van 1942-1943. Er was een tekort aan materialen voor het praktijkonderricht; het machinepark van vele scholen was geplunderd.

Tijdens de oorlog werden vele scholen vernield door bombardementen van de geallieerden, op het einde van de oorlog, door de V1 en V2 bommen.

De situatie van het technisch onderwijs na wereldoorlog II

De uitrusting van de labo's, de werkplaatsen in de scholen was verouderd, versleten en moest worden hersteld of moest volledig worden vervangen.

Er was een tekort aan machines.

Het lerarenkorps was uitgedund : na de oorlog kwam een deel van het opgeëist onderwijspersoneel niet meer terug, een ander deel werd uit zijn ambt ontzet wegens collaboratie, nog anderen gaan naar de nijverheid waar ze betere vooruitzichten hebben.

Heel wat leerlingen breken hun studies af om openstaande plaatsen in de industrie op te nemen.

De economische perspectieven waren aanwezig.

De vakbonden bekwamen de wetten op de ondernemingsraden (1948), de wetten van de sociale zekerheid werden verruimd en uitgebreid voor alle werknemers. Het

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

solidariteitsprincipe wordt ingesteld : de bijdrage is afhankelijk van de financiële draagkracht van de werknemer.

Onder militaire druk werden, tijdens de tweede wereldoorlog, tal van technologieën ontwikkeld in de Verenigde Staten en in Groot-Brittannië. De geallieerde landen moesten de achterstand inhalen die Duitsland bij het uitbreken van de oorlog reeds had verworven.

Deze technologieën die aanvankelijk voor militaire doelen dienden, zouden na de oorlog dienstbaar worden gemaakt aan burgerlijke doeleinden.

Het technisch onderwijs moest aan al deze verwachtingen voldoen.

Een nooit eerder gekende uitdaging bood zich aan : de maatschappij zou nood hebben aan technisch hooggeschoold personeel.

Uit de V.S.A. komt het idee : hoe sneller de industrie tot ontwikkeling zal komen, hoe meer arbeidsplaatsen dit zal leveren en hoe meer welstand er zal zijn.

Dit idee zal 20 jaar lang standhouden. Het is de tijd van de babyboom van de jaren '50 en de golden sixties.

Sedert het begin van de jaren '70 faalt dit systeem en geeft voor het eerst aanleiding tot grote jeugdwerkloosheid.

De productie was te sterk afhankelijk van de export en landen met goedkope arbeidskrachten nemen het roer over. Steeds meer grote bedrijven vestigen zich in deze landen met als gevolg de sluiting van Belgische afdelingen en werkloosheid.

Een heroriëntering van de industrie is nodig en er is er nood aan bekwame technici. Wie anders dan het technisch onderwijs kan daarvoor instaan ?

De laatste 50 jaar van het vorige millennium.

Op 31 maart 1948 wordt een Nationaal Congres van het Technisch Onderwijs gehouden te Brussel. Er wordt aangedrongen op een **herwaardering van het technisch onderwijs en op de evenwaardigheid van de diploma's van het technisch onderwijs met die van het middelbaar onderwijs.**

Sedert 1945 en vooral in de periode tot 1960 vallen er meer vernieuwingen aan te stippen dan zulks het geval was voor al de voorgaande jaren van de 20ste eeuw. Deze hebben rechtstreeks te maken met onze school.

In 1948 werd een middelbare technische school opgericht met vijf afdelingen. Vanaf dan werden er steeds nieuwe en bijkomende afdelingen en specialisatiejaren ingericht. De studiekeuze was zeer ruim.

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

Industriekoepels zoals Fabrimetal (Federatie van Metaalverwerkende, Elektrotechnische en Kunststoffverwerkende Nijverheid - Fédération de l'Industrie des Fabrications Metallurgiques) leveren hun bijdrage door te stellen wat zij verwachten van de afgestudeerden van alle niveaus van het technisch en van het beroepsonderwijs.

De schoolbevolking nam duizelingwekkende dimensies aan ten gevolge van de naoorlogse babyboom.

Het percentage leerlingen dat langer naar school gaat dan de leerplicht oplegt (14 jaar), stijgt tussen 1950 en 1975 van 50 % naar 75 %.

In deze periode volgde de school en het technisch onderwijs in het algemeen het wereldtempo van de industrialisatie. Gedurende deze periode gaf de Rijkshogere Technische en Handelsschool (de officiële nieuwe benaming sinds 1949) de toon aan. Onze school verwierf vermaardheid in binnen- en buitenland.

Het inrichten van talrijke Europese studiedagen is daar zeker niet vreemd aan geweest.

Zijne Majesteit Koning Boudewijn vereerde ons instituut met een bezoek op 5 oktober 1961.

Ten gevolge van de economische welvaart van de jaren'60 wordt in de bedrijven een verregaande modernisering en automatisering doorgevoerd. Hierdoor ontstaat de behoefte aan meer gespecialiseerde technici.

De industrie dringt aan op vernieuwing en uitbreiding van de leerprogramma's en wil nieuwe afdelingen oprichten zoals Elektromechanica op vraag van o.m. Fabrimetal.

In 1967, ter gelegenheid van het 140-jarig bestaan van de school en in aanwezigheid van Vice Eerste Minister, de heer Willy De Clercq , werd er gewezen op een van de hoofdproblemen waarmede de nationale industrie toen te kampen had : de voortdurende vernieuwing, automatisering en opgedreven productiviteit van de machines, hetgeen dikwijls gepaard ging met een gedeeltelijke of gehele reconversie van het bedrijf en gesteund was op nieuwe technieken.

Technisch en beroepsonderwijs voor jongens en meisjes

Vanaf de jaren '90 wordt steeds meer aandacht geschonken aan rol doorbrekende beroepsoriëntering : het wordt noodzakelijk dat jongens en meisjes inzien dat alle beroepenvelden voor hen bereikbaar zijn.

Verdere inspanningen en de nodige stimuli moeten hiervoor worden gegeven door het beleid en door de overheid.

De toekomst

“De Lindenlei “ vierde het 50-jarige bestaan van haar technisch secundair onderwijs tijdens het schooljaar 1998-1999, net voor de millenniumwisseling.

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

De heer Burgemeester Frank Beke, zelf oud-leerkracht van de school, opende de tentoonstelling over de geschiedenis van de school.

Het is onmogelijk de vele belangstellenden die ons tijdens deze feest- en opendeurdagen kwamen opzoeken, bij naam te noemen, omdat ze zich verbonden voel(d)en met de school, omdat ze er school liepen, er zelf les gaven of bij de school betrokken waren als bestuurslid, maar zij hebben ons toen duidelijk gemaakt dat “De Nijverheidsschool” bijzonder is in haar bestaan.

Onder hen was een sterke afvaardiging van de oud-studentenclub **ELEKTRON** die vorig schooljaar haar 50-jarig bestaan vierde.

Reeds verschillende jaren is het duidelijk dat er diende gezocht te worden naar een nieuwe locatie. De oude gebouwen waarin de school gehuisvest is hebben als schoolgebouw hun beste tijd gehad. In 2006 werd de eerste steen gelegd van het nieuwe KTA MoBi op de site van de oude Veeartsenijschool, Casinoplein te Gent. Vandaag gaat de vernieuwing verder met de start van de werken aan onze nieuwe bouwhal die voorzien is voor het schooljaar 2011-2012.

BRONNEN

Dit historische overzicht werd opgesteld aan de hand van de brochure bij de tentoonstelling over de geschiedenis van de school ter gelegenheid van de viering 50 JAAR TECHNISCH SECUNDAIR ONDERWIJS.

Volledige beschrijving van Gent of geschiedkundige beschouwing van deze stad en hare bewoners - J. STEYAERT.

Boek- en steendrukkerij VAN DOOSSELAERE GENT-1887.

Notice historique sur l'école industrielle de Gand - OSCAR BERGMANS.

Uitgeverij F. MEYER-VAN LOO – 1903.

Politieke geschiedenis van België - PROF. DR. TH. LUYCKX.

Uitgeverij ELSEVIER – 1973.

België in de tweede wereldoorlog - H. VAN DE VIJVER - delen 2, 8 en 9.

Uitgeverij DNB PELCKMANS KAPELLEN – 1990.

Gids voor Oud Gent - G. DESEYN.

Uitgeverij DE STANDAARD ANTWERPEN – 1991.

De oorlogskranten - Collectie van oorspronkelijke dagbladen 1940 -1945.

KONINKLIJK TECHNISCH
ATHENEUM

MoBi

De geschiedenis van het technisch onderwijs – R. De Smet (inzage in het manuscript in 1999 - werd ondertussen uitgegeven).

Brochure bij de 33 ste Gentse Floraliën uitgegeven door de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde-2005.